

Sygn. akt III RC 88/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 maja 2016 r.

Sąd Rejonowy w Świnoujściu III Wydział Rodzinny i Nieletnich w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Wioletta Paprotna

Protokolant: Kamila Sienkiewicz

po rozpoznaniu w dniu 24 maja 2016 r. w Świnoujściu na rozprawie

sprawy z powództwa małoletnich **M. C. (1) i K. C.**

przeciwko **G. C. i B. C.**

o **alimenty**

I. Oddala powództwo.

II. Odstępuje od obciążenia małoletnich powodów kosztami procesu.

Sygn. akt III RC 88/15

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 12 maja 2015 r. małoletnie powódki K. C. i M. C. (1) reprezentowane przez matkę – K. N. wystąpiły z powództwem przeciwko pozwanym – B. i G. C. o alimenty w kwocie 600zł miesięcznie, płatnych z góry do dnia 10 – każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami w razie zwłoki w płatności którejkolwiek z rat. W uzasadnieniu pozwu strona powodowa wskazała, że są wnuczkami pozwanych. Koszty utrzymania ich są bardzo duże, które ponosi ich matka. Podali, iż ojciec powodów od września 2012r. uchyła się od alimentów. Złożony został do komornika wniosek o egzekucję, jednak egzekucja okazała się bezskuteczna. Podali, że na ich koszty utrzymania składa się wyżywienie 500zł, ubrania 500zł, koszty środków higieny 200zł koszty wypoczynku uprawiania sportu. Podały, iż małoletnia K. chodzi do 6 klasy i ponosi koszty z edukacją 800zł, zaś małoletnia M. chodzi do 1 klasy SP i dodatkowo ponosi koszty wyjścia do teatru 17 zł, wyjazdy na wycieczki szkolne- koszt 400zł plus 200zł kieszonkowe. Podały, iż z uwagi, że ich ojciec nie płaci alimentów, powinni płacić alimenty dziadkowie. Wskazały, iż pozwani mają sytuację materialną pozwalającą na płacenie im alimentów. Nadto podały, iż pozwani nie interesują się wnukami i cały ciężar utrzymania ponosi ich matka.(pozw k. 2-4).

Pozwani B. i G. C. w odpowiedzi na pozew wnieśli o oddalenie powództwa. Wskazali, iż matka powódek wstąpiła w nowy związek małżeński . Podali, iż utrzymują się z emerytury, z czego na utrzymanie wydają 1000zł dochodzą do tego koszty na lekarza, gdyż pozwany jest chory na raka . Podali, iż nie mają możliwości finansowych by płacić alimenty . (k. 26-28 akt).

Na rozprawie w dniu 24 maja 2016r. powodowie podtrzymały swoje stanowisko w sprawie z tym, że przedstawicielka ustawowa sprecyzowała żądanie pozwu, iż żąda alimentów na córkę K. od B. C. w kwocie 300zł a na córkę M. alimentów w kwocie 300zł od pozwanej G. C..(k. 77-78)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Małoletnie powódki- K. C. urodzona (...) oraz M. C. (1) urodzona (...) są dziećmi M. C. (2) i K. N. .

Bezsporne, a nadto dowód: - odpis skrócony aktu urodzenia – k. 5

Wyrokiem z dnia 21 czerwca 2010 r. Sąd Rejonowy w Szczecinku w sprawie III RC 239/10 podwyższył alimenty należne małoletniej M. od ojca M. C. (2) ustalone w ugodzie zawartej przed Sądem Rejonowym w Szczecinie w dniu 03.09.2008 r. w sprawie o sygn. akt III RC 355/08 z kwoty po 300 zł miesięcznie do kwoty po 350 zł miesięcznie, płatne z góry do dnia 10 – tego każdego miesiąca do rąk ustawowej przedstawicielski małoletniego – matki wraz z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat, poczynając od dnia 11 maja 2010r.

Natomiast na małoletnią K. w drodze ugody z dnia 20 marca 2010r. zawartej przed Sądem Rejonowym w Szczecinku w sprawie III RC 117/10 podwyższył od M. C. (2) ustalone w ugodzie zawartej przed Sądem Rejonowym w Szczecinku w dniu 25.03.2008r. w sprawie o sygn. akt III RC 121/08 z kwoty po 300 zł miesięcznie do kwoty po 400 zł miesięcznie, płatne z góry do dnia 15 – tego każdego miesiąca do rąk ustawowej przedstawicielski małoletniego – matki wraz z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat, poczynając od dnia 01 kwietnia 2010r.

Bezsporne, a nadto dowód: wyrok . – k. 6, ugoda k. 7 ;

Matka małoletnich K. N. wystąpiła o egzekucję alimentów na dzieci od ich ojca do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Gryficach (Kmp 69/12), który stwierdził, że egzekucja jest bezskuteczna, gdyż dłużnik nie pracuje, nie pobiera żadnych świadczeń emerytalno-rentowych, jest na utrzymaniu żony I. C., jego nieruchomości jest zajęta przez komornika . Zaległość na rzecz dzieci wynosi około 18.000zł

Matka małoletnich K. N. ma 32 lat , z zawodu jest sprzedawcą . Jest w nowym w związku małżeńskim z M. N. od dnia 25.04.2011r. Ze związku małżeńskiego ma córkę H. N. ur. (...), która chodzi do zerówki do szkoły.

Matka małoletnich razem z mężem prowadzi działalność ogólnobudowlaną od dnia 30 lipca 2014r. , tj. roboty ziemne, wykopy, budowlanka. W zależności od otrzymywanych zleceń , pory roku osiąga dochody od 6000- 36 000 zł netto. Natomiast w okresie zimowym uzyskuje dochody do 12 000 zł. W dniu 11.01.2016r. za wykonane prace matka otrzymała kwotę 12.918,69 zł z czego po opłaceniu opłat netto wyszła kwota 5.116,81 zł. W dniu 09.02.2016r. matki otrzymała kwotę 21.397,08 zł z czego po opłaceniu opłat , netto wyszła kwota o 12.677,80 zł. W dniu 07.03.2016r. matki otrzymała kwotę 21.441,36 zł z czego po opłaceniu opłat netto wyszła 12.353,08 zł. W dniu 11.04.2016r. matki otrzymała kwotę 36.088,20 zł z czego po opłaceniu opłat netto wyszła kwota 26.757,92 zł.

Nie otrzymuje z funduszu alimentacyjnego gdyż przekracza dochód.

Małoletnie mają zaspokajane wszelkie potrzeby, nie znajdują się w niedostatku.

Matka ich ponosi koszty mieszkaniowe za pięć osób łącznie 1835zł , tj. opłata za najem lokalu 1.400zł, gaz 70 zł, prąd 330 zł co 2 miesiące, woda 200 zł, czyli w przeliczeniu na 1 osobę 367zł .

Alimentów od pozwanych ich matka wskazała, iż potrzebują na to aby dzieci miały kieszonkowe.

Dowód: pismo z (...) k. 8 ;

informacja od komornika - k. 9-10 ;

przesłuchanie K. N. - k. 40, 78 ;

pisma i rachunki - k. 76;

Ojciec małoletnich powódek – M. C. (2) nie płaci zasądzonych alimentów. Prowadzi z żoną gospodarstwo domowe, ma na utrzymaniu 2 dzieci, nie korzysta z pomocy społecznej, stan zdrowia nie pozwala mu podjąć pracy, gdyż traci wzrok, nie pobiera żadnych świadczeń emerytalno- rentowych, jest na utrzymaniu żony I. C.. Posiada zadłużenie u komornika tytułu niepłacenia alimentów.

Dowód: informacja od (...)k. 8 ;

pismo komornika - k. 9 -10, 38;

Małoletnia powódka K. ma 14 lat. Obecnie uczęszcza do 1 klasy gimnazjum, nie chodzi na żadne dodatkowe zajęcia. Na jej miesięczne utrzymanie w świetle twierdzeń K. N. potrzebuje około 500 zł, w tym wyżywienie, kosmetyki, ubrania, obuwie, wyjścia do kina. Do tego dochodzą jeszcze koszty z tytułu utrzymania mieszkania.

Małoletnia powódka M. ma 7 lat. Obecnie chodzi do 2 klasy szkoły podstawowej, nie chodzi na dodatkowe płatne zajęcia. Miesięczny koszt utrzymania jej matka oceniła na kwotę 500 zł. Książki do szkoły były bezpłatne.

Małoletnie powódki mieszkają razem z matką.

Dowód: wysłuchanie przedstawicielki ustawowej - k. 39 -40, 78;

rachunki - k. 45-50;

Pozwani są rodzicami M. C. (2) i biologicznymi dziadkami małoletnich K. i M.. Pozwani mieszkają w B. w 3 pokojowym mieszkaniu o pow. 56m².

Pozwany B. C. ma 63 lata, z zawodu jest operatorem sprzętu, Nie korzysta z pomoc społecznej. Pobiera emeryturę w kwocie 2078zł netto . Choruje na raka , stan zdrowia się pogarsza był poddany chemioterapii i radioterapii , ma problem z nogami.

Pozwana G. C. ma 57 lat , wykształcenie podstawowe, bez zawodu. Jest zarejestrowana jako bezrobotna od dnia 21 czerwca 2006r. Choruje na kręgosłup. Nie osiąga żadnego dochodu.

Ponoszą koszty utrzymania mieszkania łącznie 383zł , tj. prąd 70 zł co dwa miesiące, gaz 400zł co dwa miesiące, woda 48 zł, 20 zł śmieci , TV 40 zł , cyfra 39,90 zł. Na leczenie pozwanego z tytułu choroby na nowotwór wydaje 130 zł . Pozwani ponoszą też wydatki na wyżywienie.

Pozwani posiadają działkę w R. o powierzchni 91 arów , gdzie wybudowali altankę .

Pozwani nie utrzymuje kontaktu z wnukami, gdyż ogranicza im matka.

Dowód: zaświadczenie k. 34-35,65, 66, 67;

przesłuchanie pozwanej k. 68 ;

przesłuchanie pozwanego k. 68v,;

rachunki k. 29-33;

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo wysunięte w niniejszej sprawie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią przepisu art. 128 k.r.o. obowiązek dostarczania środków utrzymania, a w miarę potrzeby także środków wychowania (obowiązek alimentacyjny) obciąża krewnych w linii prostej oraz rodzeństwo. Rodzice zobowiązani są do utrzymania dziecka, które nie jest się w stanie utrzymać samodzielnie, a zakres ich świadczeń zależy od ich możliwości zarobkowych i majątkowych oraz od usprawiedliwionych potrzeb dziecka. Poza tym przypadkiem do świadczeń alimentacyjnych uprawniony jest tylko ten, kto pozostaje w niedostatku w myśl art. 133 k.r.o.

Stosownie do treści przepisu art. 129 § 1 k.r.o. obowiązek ten obciąża zstępnych przed wstępnymi, a wstępnych przed rodzeństwem; jeżeli jest kilku zstępnych lub wstępnych, wówczas obciąża bliższych stopniem przed dalszymi.

Krewnych w tym samym stopniu obciąża w częściach odpowiadających ich możliwościom zarobkowym i majątkowym (§ 2). Jednocześnie w myśl przepisu art. 132 k.r.o. obowiązek alimentacyjny osoby (osób) zobowiązanych w dalszej kolejności powstaje dopiero wtedy, gdy nie ma osoby zobowiązanej w bliższej kolejności albo gdy osoba ta nie jest w stanie uczynić zadość swemu obowiązkowi lub gdy uzyskanie od niej na czas potrzebnych uprawnionemu środków utrzymania jest niemożliwe lub połączone z nadmiernymi trudnościami.

Do powstania obowiązku alimentacyjnego osoby zobowiązanej w dalszej kolejności dochodzi zatem, gdy:

1) nie ma osoby zobowiązanej w bliższej kolejności;

2) osoba zobowiązana w bliższej kolejności nie jest w stanie uczynić zadość swemu obowiązkowi lub

3) uzyskanie na czas od osoby zobowiązanej w bliższej kolejności środków utrzymania dla osoby uprawnionej jest niemożliwe lub połączone z nadmiernymi trudnościami. Jednocześnie muszą zostać spełnione ogólne warunki, od których zależy możliwość powstania w danym wypadku obowiązku alimentacyjnego, a zatem w przypadku dochodzenia alimentów od osób zobowiązanych w dalszej kolejności, w myśl ogólnej reguły dowodowej – zgodnie z którą, ciężar dowodu spoczywa na osobie, która z danego faktu wywodzi skutki prawne (art. 6 k.c.) – strona dochodząca świadczeń alimentacyjnych w oparciu o treść przepisu art. 132 k.r.o. musi w pierwszej kolejności wykazać, że alimentów tych domaga się od osób pozostających z nią w takim stosunku prawnorodzinnym, że możliwe jest powstanie w tym wypadku obowiązku alimentacyjnego. Ponadto strona powodowa zobligowana jest w takim wypadku również do wykazania, że pozostaje w niedostatku, albowiem o ile dochodząc alimentów od rodziców, dziecko nie musi wykazywać, że znalazło się w niedostatku (wystarczające jest wykazanie, że dziecko nie jest w stanie samodzielnie się utrzymać), to kierując żądanie zasądzenia alimentów od dziadków, wykazanie niedostatku jest już nieodzowne dla skuteczności roszczenia. Dodatkowo na powódzie ciąży obowiązek udowodnienia, że sytuacja finansowa bądź w ogóle możliwości zarobkowe zobowiązanego pozwalają na zasądzenie alimentów w żądanej wysokości.

W niniejszej sprawie Sąd miał obowiązek ocenić, w oparciu o zawnioskowane dowody, czy w ogóle istnieje możliwość orzeczenia obowiązku alimentacyjnego względem pozwanych, uzależnione każdorazowo od zindywidualizowanych możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego.

Dokonując oceny żądania zasądzenia alimentów na rzecz małoletnich powodów od pozwanych od ich biologicznych dziadka i babci – to w tym wypadku Sąd nie uznał wysuniętego roszczenia za uzasadnione. Dochodzenie alimentów od dalszego krewnego jest uwarunkowane jak już powyżej wskazano m. in. tym, że nie ma innych osób zobowiązanych w bliższej kolejności do realizowania tego obowiązku oraz, że osoba uprawniona pozostaje w niedostatku. Strona powodowa nie dostarczyła żadnych dowodów, które wskazywałyby na to, że małoletnia powódka K. i M. znajdują się w niedostatku. Stan niedostatku, jak się powszechnie przyjmuje istnieje wtedy, gdy osoba uprawniona nie tyle, że nie posiada żadnych środków utrzymania, ale nie mogą zostać w pełni zaspokojone jej usprawiedliwione potrzeby (por. orz. Sądu Najwyższego dnia 23 października, III Cr 16/62, opublik. w OSPiKA 1964/10/191). Przyjmując, że na stronie powodowej ciąży obowiązek udowodnienia tej okoliczności, jako jednej z niezbędnych przesłanek do żądania alimentów od krewnego zobowiązanego do alimentacji w dalszej kolejności, Sąd doszedł do przekonania, że już samo niewykazanie tej przesłanki, skutkuje niemożnością zasądzenia alimentów od pozwanych na rzecz małoletnich powodów. Dodatkowo – jak wynika z przesłuchania - matki małoletnich powodów jest obecnie w związku małżeńskim, a co za tym idzie obowiązek alimentacyjny względem powodów obciąża również ich ojczyma i – pomimo rozbieżności poglądów istniejących w tej kwestii – należy przyjąć, że obowiązek ten należy traktować na równi z obowiązkiem alimentacyjnym biologicznego rodzica względem dziecka, zaś w konsekwencji należy przyjąć, że wyprzedza on obowiązek alimentacyjny dalszych krewnych uprawnionego. Ponadto na marginesie już tylko należy dodać, że błędne jest oczekiwanie przez stronę powodową de facto przerwania obowiązku alimentacyjnego z ojca małoletnich powodów na pozwanych. Zgodnie z ugruntowanym stanowiskiem doktryny prawniczej i judykatury – obowiązek alimentacyjny dziadków nie polega na przerwaniu na nich niespełnionego obowiązku alimentacyjnego ojca dzieci, mogą oni bowiem być co najwyżej zobowiązani do takich świadczeń, na jakie pozwalają ich możliwości

majątkowe, przy uwzględnieniu również ich usprawiedliwionych potrzeb (por. m. in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 października 1976 r., III CRN 205/76).

W niniejszej sprawie niesporne jest, że zobowiązany w pierwszej kolejności małoletnich powódek nie płaci alimentów. Ma zaległości w opłatach. Należy stwierdzić, iż M. C. (2) nie jest w stanie uczynić zadość swemu obowiązkowi alimentacyjnemu wobec małoletnich. Zachodzi więc sytuacja, gdy uzyskanie dla uprawnionych na czas potrzebnych świadczeń jest niemożliwe.

W ocenie sądu matka małoletnich jest w stanie sama zaspokoić potrzeby dzieci, ponieważ pozwala jej na to możliwości majątkowe i zarobkowe. Jak wskazała osiąga dochody miesięcznie od 6000zł do 35.000zł a zimą do 12.000zł. Wskazała, iż dzieci nie znajdują w niedostatku a alimentów od dziadków potrzebują na swoje kieszonkowe. Wobec tego zdaniem sądu oczywistym jest, że przy takich zarobkach matki powodów mają one zaspokojone wszelkie potrzeby, nie pozostają w niedostatku, mimo, iż ojciec ich nie płaci alimentów zaś matce ich nie brakuje środków do życia, bo przy zarobkach 35.000zł na osobę wychodzi 7.000zł a przy słabszych miesiącach 12.000:5=1200zł. W tej sytuacji pomoc materialna dla wnucząt w postaci alimentów od dziadka i babci nie zasługuje na uwzględnienie. Dziadek ma tylko emeryturę ponad 2000zł, choruje na nowotwór, z czym wiąże się wydatki, odpowiedni dieta. Natomiast babcia nie osiąga żadnych dochodów jest zarejestrowana jako bezrobotna. Zdaniem sądu sytuacja pozwanych nie jest na tyle dobra, by mogli pomóc swoim wnuczkom, przekazują im po 300zł na każde. Pozwani łącznie na dwie osoby mają dochód ponad 2000zł, czyli na osobę wychodzi po 1000zł z czego muszą opłaci koszty utrzymania mieszkania, wyżywienia, wydatki na środki czystości, odzież, leki.

Ustalając stan faktyczny w niniejszej sprawie Sąd oparł się na dowodach z dokumentów zawnioskowanych przez stronę powodową oraz na dokumentach znajdujących się w aktach sprawy a także przyjął za prawdziwe twierdzenia strony pozwanej dotyczące sytuacji finansowej i majątkowej pozwanych.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie przepisów art. 102 i 108 k.p.c. uznając, że zasady słuszności przemawiają za tym, by nie obciążać małoletniego powoda kosztami postępowania pomimo przegrania przez niego niniejszego procesu z uwagi na ustawowe zwolnienie od kosztów strony dochodzącej alimentów.

Mając powyższe na względzie, orzeczono jak w sentencji wyroku.

Sygn. Akt III RC 88/15

ZARZĄDZENIE

1. Odnotować i zakreślić.
2. Przedłożyć z wnioskiem o uzasadnienie, apelacją, lub za 21 dni.

Ś., dnia 24.05.2016r.